
EVEREST

1341

tamadres.com

ADALET AĞAOĞLU

Ankara'nın Nallıhan ilçesinde doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra ortaokula gidebilmesi için aile Ankara'ya göçtü (1938). Ortaöğrenimini Ankara Kız Lisesi'nde tamamladı. Ankara D'TCF'nin Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi (1950). Açılan bir sınavla Ankara Radyosu'na girdi. Kuruluşundan sonra TRT'de çeşitli görevlerde bulundu (1951-1970). TRT Radyo Dairesi Başkanlığı'ndan kurumun özerkliğine el konulması sonucu istifa etti. Öğrencilik yıllarında başladığı yazarlığı başka hiçbir işle paylaşmadan sürdürdü. Radyo ve sahne oyunlarını romanları, öykü, anı ve deneme kitapları izledi. Bu çalışmalarında toplumumuzdaki değişim ve dönüşümlere duyarlı yaklaşımlarıyla dikkat çekti. 1973'te yayımlanan ilk romanını *Ölmeye Yatmak*'tır. Daha sonra edebiyatın diğer türlerinde yazmayı sürdürdü. Değişimler konusunda edebiyatın yapısal durumu bakımından da arayışçı davranarak, kendine özgü anlatım biçimleri geliştirdi.

tamadres.com

ADALET AĞAOĞLU

ÜÇ BEŞ KİŞİ

tamadres.com

§

Yayın No: 1341
Türkçe Edebiyat: 495

Üç Beş Kişi
Adalet Ağaoğlu

Yayına hazırlayan: Didem Ünal Biçicioğlu
Kapak tasarımı: Miray Doğan
Sayfa tasarımı: M. Atahan Sıralar

© 2014, Adalet Ağaoğlu
© 2014, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.
Bu yapıtın yayın hakkı Adalet Ağaoğlu'nun temsilcisi
Telif Hakları ONK Ajans Ltd. Şti.'den devralınmıştır.

1. Basım: Ekim 2014
ISBN: 978 - 605 - 141 - 795 - 0
Sertifika no: 10905

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa sertifika no: 12088
Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi, No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110
Fatih-İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
facebook.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

ADALET AĞAOĞLU

ÜÇ BEŞ KİŞİ

tamadres.com

1

— Yaşamı kendi isteklerimiz doğrultusunda örgütleyemeyiz ki!

— Sen örgütleyemezsin. Çünkü zayıf birisin. Her şeye çabucak canıyorsun. Çarçabuk yeniliyorsun. Tek gününü bile programlamıyorsun. Bu tek gün, bütün bir yaşam için programlanmalı. Kendimizi ona göre hazırlamalıyız.

— Bunun için ne yapmalıyız?

— Her sabah erkenden kalkmalıyız. Yüzümüzü yıkar yıkamaz kültürfizik yapmalıyız. Uzun uzun koşmalıyız. Gülle atmalıyız, engeller aşmalıyız; derin derin soluk almalıyız... En önemlisi de, paçamıza mızımızca sarılıp duran şeylere sırt dönmeliyiz...

Murat, bu öğütlerin, önerilerin kimden geldiğini bilmeden, yeni bir yanıt aranıyordu. Tam, “Günün birinde, almamış gibi yapamayacağımız bir telgraf alabiliriz ama?” diyecekti; o kültürfizik, engelli koşu önerilerine karşı içinde uç veren kakkahayı böyle bastırabileceğini umuyordu; sarsıldı. İçgüdüsel bir korunmayla, başını ön cama çarpmamak için, iyice geri çekildi, kasıldı. Dolmuş sürücüsünün beklenmedik freniyle öteki yolcular da ileri

geri sarsıldılar. Sürücünün kocaman küfrüne minicik haykırışlar karıştı. Hepsi çok kısa sürdü. Sonra yine, hiçbir şey olmamış gibi, suskunluk içinde, hoplaya zıplaya yolalmaya başladılar. Murat da yeniden, bilmediği o yüze döndü. Kahkahasını bütünüyle bastırmış, “Günün birinde almamış gibi yapamayacağımız bir telgraf alabiliriz ama!” dedi üstüne bastıra bastıra. Az önce bir soruydu bu. Şimdi bir yanıt.

Gece. Haziran. Ama günlerin en uzunuyla gecelerin en kısasına zaman var daha. Dolmuş, yeterince aydınlatılmamış cadde-lerden, hemen hemen göz gözü görmez sokaklardan geçiyor, yokuşlar inip çıkıyor. Murat, sürücünün yanında, karşıdan farlarını kısmadan gelen araçların kamaştırdığı gözlerini yumuyor. Sanki içlerine birer avuç kum atılmış; gözkapaklarının altında ince ince sızılar duyuyor: Kültürfizik yap! Gülle at! Uzun uzun koş! Derin derin soluklan!..

Murat, kendiliğinden bu son öğüde uyuyor. Derin bir soluk alıp veriyor. Bütün o öğütleri sıralayanın tek bir yüzü yok. Tek bir sesi yok. Ya da belki, başta Ufuk, hayır Ufuk değil, Metin, öyle ya Metin, başta o; pek çok yüz, pek çok sestem oluşmuş, şimdi, bu dolmuşun içinde, şu anda doğmuş bir kimlik, farlara karşı yumulu gözlerin sarıyla alacalanmış karanlığında dolanıyor: Tuhaf işte, bütün bildik yüzler böyle soyut bir yüz, soyut bir ses haline gelince, insanın üstünde hiçbir etki yapmıyorlar. Ürkütmüyorlar, suçluluk duygusu vermiyorlar, başkaldırıya itmiyorlar; gıdıklanmış gibi bir gülme duygusu veriyorlar, o kadar: Neyse ki, bu adı sanı olmayan yüze karşı yüksek perdeden gülmeyi önleyebildim. Dolmuştakiler büsbütün tedirginleşebilirlerdi. Zaten, gece yağının başlamasına daha birkaç saat olduğu halde, hepsi, geç kalmışlık korkusuyla, öyle...

Bir çalar saat acı acı çınlıyor. Murat gözlerini açıyor. Gelişi gidişi belirsiz bir açıklıkla yavaşlıyorlar. Aynı çalar saat çınlayıp

duruyor. Önlerinden bir atlıaraba geçmeye çalışıyor: Gecikiyorum, gecikiyorum!..

Burası yol mu, alan mı belirsiz. Soldaki direktten çevreye kirli sarı bir ışık yayılıyor: Hangi kavşak burası?

Murat, öte yakadan bu yana geçip geçmediklerinin bile ayırımında değil. Kornalar çalınıyor. Atlıaraba, hiç umursamadan, ağır ağır geçiyor önlerinden: Yaşamı örgütlemekmiş! Paçamıza mızımızca asılıp duran şeylere sırt dönmekmiş!..

Sanki, koşunun en hızlı anında önlerine bir atlıaraba hiç çıkmadı, sanki hiç âşık olmadılar, sanki çok saydıkları bir dayının ihanetine hiç uğramadılar, günün birinde almamış gibi yapamayacakları bir telgrafi hiç almadılar...

Yanına geliyorum. Sabah Haydarpaşa'da olurum. Çok özledim. Kısmet.

Eskişehir'den aynı gün, saat on üç kırk beşte çekilmiş bir telgraf. Yıldırım. Murat'ın eline ise bir yarım saat önce geçmişti: Geliyorum. Özledim. Kısmet.

Şimdi duruyorlar. Yeşil ışığın yanmasını bekliyorlar. Hayır, beklemiyorlarmış. Murat'a öyle gelmiş. Kırmızı yanarken geçiyorlar.

“Burada ineciğim.”

Çekinik bir kadın sesi.

Durulacak yerde durmayınca, durulmayacak yerde duruyorlar. Kapı açılıyor. Kadın iniyor. Kaldırımında tok tok ayak sesleri çıkarak karanlıkta yitiyor. Herşey çok çabuk oluyor. Soluk soluğa...

Dolmuştakilerden biri, “Saat kaç?” diyor yanındakine.

Murat, kapıyı postacının hoşnutsuz yüzüne kapatır kapatmaz saatine bakmıştı. Yirmi üçe geliyordu. Son aylar zaman burada, Beşiktaş'taki bu küçük katta ne kadar ağır akardı. Son on yıl,

koca bir kentin ortasında ne kadar hızlı akıp gitmişse, son on ay da o kadar yavaş. Günler hiç geçmeyecek, göç kararı artık hiç alınamayacak gibiydi. Murat, çarşının arkasındaki o ruhsuz evde hep öyle devinimsiz bekleyecek, arada sırada kendisine neyi beklediğini soracak ve yine duracak, –çünkü sen zayıf birisin, zayıf bir kişiliğin var– kapandığı köşede çürüyecek, –yaşıtların canını bile ortaya koymuşken sen, bir kadının peşinde...– çöpçülerin gelişi her zamanki gibi yine çok gecikecek; geldiklerinde ise Murat çoktan kokmuş olacak; sineklerin ve kurtların üşüştüğü o leşi kaldıracaklar sonra, götürüp Haliç’in kara, kıvamlı suyuna atacaktı.

Dünden bozma küçük kat. Dolmuşun ön camında pullu boncuklu bir muska sallanıyor. Murat gülümsüyor: Orada kendimi hep, Ferit Sakarya’ya artık dar ve kısa gelen bir paltodan bana uydurulmuş ceket içindeymişim gibi duyardım. Bu akşam da, o ceketin ceplerinde bıraktıklarımı aramaya dönmeyebilirdim...

Dolmuş sürücüsü homurdanıyor: “Sözde kestirmeden gidelim dedik!” Demek hâlâ anacaddeye çıkmamışlar? İnsanın, otuzuna merdiven dayadığı bir yaşında bile... İşte, yine zaman yitireceklerdi. Dolmuş bir kamyonla burun buruna gelmişti. Murat’ın, gece yasağının başlama saatine dek, aradığını bulup bulamayacağı da belli değildi ki. Telgrafi hiç almamış gibi yapamaz mıydı? Bunu yapamazdı. Yapamamıştı. Ama sabahki buluşmayı daha güzel, daha anlamlı kılabileceğini sandığı birtakım hayallere kapılmayabilirdi. –Hayalci Murat! Hayalci Murat!..– Ne çok tasarısı, ne çok düşü... Olanların hangisi o düşlere uygundu sanki?

Nekadar eski bir yapı!

Dolmuşun iki tekeri kaldırıma çıkıyor. Eski yapının duvarına hemen hemen sürtünerek geçiyorlar. Ayaspaşada, Ferit Sakarya’nın taa öğrencilik yıllarında oturduğu katı çoktan bırakmıştı. Bugün de, bozdurulup kendi üstüne uydurulmuş o ceketini,